

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. spalio 11 d.
(OR. en)

11709/22

LIMITE

CORLX 728
CFSP/PESC 1053
RELEX 1073
COARM 153
CODUN 32
CONUN 179

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: TARYBOS SPRENDIMAS, kuriuo remiama Jungtinių Tautų veiksmų programa dėl neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2022/...

... m. ... d.

**kuriuo remiama Jungtinių Tautų veiksmų programa dėl neteisėtos prekybos
šaulių ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo**

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 31 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2001 m. liepos 20 d. valstybės, dalyvaujančios Jungtinių Tautų (JT) konferencijoje, skirtoje neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais visais jos aspektais klausimui, priėmė JT veiksmų programą dėl neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo (toliau – JT veiksmų programa). 2005 m. gruodžio 8 d. JT Generalinė Asamblėja priėmė Tarptautinį dokumentą, įgalinantį valstybes laiku ir patikimai identifikuoti ir atsekti neteisėtus šaulių ir lengvuosius ginklus (toliau – Tarptautinis sekimo dokumentas). Tuose abiejuose tarptautiniuose dokumentuose pareikšta, kad valstybės atitinkamai bendradarbiaus su JT, kad paremtų veiksmingą šių dokumentų įgyvendinimą;
- (2) 2002 m. liepos 12 d. Taryba priėmė Bendruosius veiksmus 2002/589/BUSP¹ dėl kovos su šaulių ir lengvųjų ginklų (toliau – ŠLG) destabilizuojančiu kaupimu ir plitimu;
- (3) 2005 m. gruodžio 16 d. Europos Vadovų Taryba priėmė ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų kaupimu ir prekyba jais strategiją. Strategijoje nurodoma, kad parama JT veiksmų programai yra jos veiksmų tarptautiniu lygmeniu didžiausias prioritetas, ir raginama priimti teisiškai privalomą tarptautinį dokumentą dėl ŠLG bei jų šaudmenų atsekamumo ir ženklavimo;

¹ 2002 m. liepos 12 d. Tarybos bendrieji veiksmai 2002/589/BUSP dėl Europos Sąjungos indėlio į kovą su šaulių ir lengvųjų ginklų destabilizuojančiu kaupimu ir plitimu, panaikinantys Bendruosius veiksmus 1999/34/BUSP (OL L 191, 2002 7 19, p. 1).

- (4) priėmus Tarptautinį sekimo dokumentą, Sąjunga parėmė visapusišką jo įgyvendinimą priimdama ir įgyvendindama Tarybos bendruosius veiksmus 2008/113/BUSP¹. Taryba teigiamai įvertino Bendrųjų veiksmų įgyvendinimą;
- (5) 2011 m. liepos 18 d. Taryba priėmė Sprendimą 2011/428/BUSP², kuriuo paremta 2012 m. surengta antroji Jungtinių Tautų konferencija, skirta JT veiksmų programos įgyvendinimo pažangai peržiūrėti;
- (6) 2015 m. rugsėjo 25–27 d. pradėtoje įgyvendinti Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. patvirtinta, kad kova su neteisėta prekyba ŠLG yra būtina siekiant daugelio darnaus vystymosi tikslų, įskaitant tikslus, susijusius su taika, teisingumu ir tvirtomis institucijomis, skurdo mažinimu, ekonomikos augimu, sveikata, lyčių lygybe ir saugiais miestais. Todėl nustatydamas 16.4 darnaus vystymosi tikslą visos valstybės įsipareigojo gerokai sumažinti neteisėtus finansinius ir ginklų srautus;

¹ 2008 m. vasario 12 d. Tarybos bendrieji veiksmai 2008/113/BUSP dėl paramos Tarptautiniam dokumentui, įgalinančiam valstybes laiku ir patikimai identifikuoti ir susekti neteisėtus šaulių ir lengvuosius ginklus, pagal ES kovos su neteisėtu šaulių ir lengvųjų ginklų kaupimu ir nelegalia prekyba jais strategiją (OL L 40, 2008 2 14, p. 16).

² 2011 m. liepos 18 d. Tarybos sprendimas 2011/428/BUSP, kuriuo remiama Jungtinių Tautų Nusiginklavimo reikalų biuro veikla siekiant įgyvendinti Jungtinių Tautų veiksmų programą dėl neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo (OL L 188, 2011 7 19, p. 37).

- (7) 2017 m. balandžio 3 d. Taryba priėmė Sprendimą 2017/633/BUSP¹, kuriuo paremta 2018 m. surengta trečioji Jungtinių Tautų konferencija, skirta JT veiksmų programos įgyvendinimo pažangai peržiūrėti. 2018 m. birželio 30 d. trečiojoje peržiūros konferencijoje priimtas baigiamasis dokumentas, kuriame valstybės atnaujino savo įsipareigojimą užkirsti kelią ŠLG nukreipimui ir su juo kovoti. Valstybės dar kartą patvirtino savo pasirengimą vykdyti tarptautinį bendradarbiavimą ir stiprinti regioninį bendradarbiavimą užtikrinant geresnį veiksmų koordinavimą, konsultavimąsi, keitimąsi informacija ir operatyvinį bendradarbiavimą, įtraukiant atitinkamas regionines ir subregionines organizacijas, taip pat teisėsaugos, sienų kontrolės ir eksporto bei importo licencijas išduodančias institucijas;
- (8) 2018 m. gegužės 24 d. pristatytoje Nusiginklavimo darbotvarkėje „Mūsų bendros ateities užtikrinimas“ JT generalinis sekretorius paragino spręsti perteklinio įprastinės ginkluotės kaupimo bei neteisėtos prekybos ja problemą ir remti šalių lygmens požiūrius dėl ŠLG ir jų šaudmenų – jie įvardyti kaip viena iš pagrindinių ginkluotą smurtą ir ginkluotus konfliktus įgalinančių priemonių;

¹ 2017 m. balandžio 3 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2017/633, kuriuo remiama Jungtinių Tautų veiksmų programa dėl neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo (OL L 90, 2017 4 4, p. 12).

- (9) 2018 m. lapkričio 19 d. Taryba priėmė ES kovos su neteisėtais šaunamaisiais ginklais, šaulių ir lengvaisiais ginklais ir jų šaudmenimis strategiją „Saugoti ginklus – ginti piliečius“ (toliau – ES ŠLG strategija), kurioje nustatytos Sąjungos veiksmų ŠLG srityje gairės; ES ŠLG strategijoje JT veiksmų programa laikoma pasauline kovos su neteisėtu ŠLG keliamą grėsmę sistema ir remiamas visapusiškas bei veiksmingas jos įgyvendinimas nacionaliniu, regioniniu ir pasauliniu lygmenimis;
- (10) 2018 m. gruodžio 17 d. Taryba priėmė Sprendimą 2018/2011/BUSP¹; ES ŠLG strategijoje teigiama, kad Sąjunga sistemingai įtrauks lyčių aspektus rengdama naujus projektus, susijusius su kova su ginkluotu smurtu ir su ŠLG kontrole apskritai, taip pat dalysis gerąja praktika šioje srityje;
- (11) 2022 m. aštuntojo kas dvejus metus rengiamo valstybių susitikimo, skirto JT veiksmų programos įgyvendinimui apsvarstyti, galutinėje ataskaitoje:
- pažymima, kad visapusiškas ir veiksmingas veiksmų programos ir Tarptautinio sekimo dokumento įgyvendinimas yra labai svarbus siekiant pažangos užtikrinant tvarią taiką, saugumą, socialinį ir ekonominį vystymąsi, naudojimąsi žmogaus teisėmis ir gyvybių apsaugą, tai taip pat nurodyta atitinkamose JT Generalinio Sekretoriaus nusiginklavimo darbotvarkės nuostatose dėl ŠLG;

¹ 2018 m. gruodžio 17 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2018/2011 dėl politikos, programų ir veiksmų, į kuriuos integruotas lyčių aspektas, rėmimo kovos su šaulių ginklų neteisėta prekyba ir netinkamu naudojimu srityje laikantis Moterų, taikos ir saugumo darbotvarkės (OL L 322, 2018 12 18, p. 38).

- pažymima, kad reikia užtikrinti visapusišką, lygiateisį, prasmingą ir veiksmingą moterų dalyvavimą visuose sprendimų priėmimo ir įgyvendinimo procesuose, susijusiuose su veiksmų programa ir Tarptautiniu sekimo dokumentu, ir raginama integruoti lyčių perspektyvą į šių dokumentų įgyvendinimo pastangas, kad būtų sprendžiamas skirtingo neteisėtos prekybos ŠLG poveikio moterims, vyrams, mergaitėms ir berniukams klausimas;
- atkreipiamas dėmesys į pilietinės visuomenės vaidmenį remiant valstybių pastangas visapusiškai ir veiksmingai įgyvendinti veiksmų programą ir pripažįstamas galimas teigiamas jaunimo indėlis šiuo atžvilgiu;
- pažymima, kad reikia tvirtesnio, veiksmingo ir tvaraus tarptautinio bendradarbiavimo ir pagalbos;
- pažymima, kad pastarojo meto ŠLG gamybos, technologijų ir projektavimo pokyčiai, visų pirma polimeriniai ir moduliniai ginklai, ir 3D spausdinimo būdu gaminami šaunamieji ginklai, turi įtakos visapusiškam ir veiksmingam veiksmų programos ir Tarptautinio sekimo dokumento įgyvendinimui, ir į juos turėtų reaguoti visos valstybės, atsižvelgdamos į galimybes, iššūkius, pramonės vaidmenį, taip pat į finansinės paramos ir techninės pagalbos poreikį, technologinius skirtumus tarp valstybių ir poreikį skatinti tarptautinį bendradarbiavimą;

- pažymima, kad svarbu veiksmingai atsekti ŠLG siekiant kovoti su neteisėta prekyba ŠLG konfliktinėse ir pokonfliktinėse situacijose;
- pažymima, kad svarbu plėtoti arba nustatyti griežtas nacionalines ŠLG ženklavimo, registravimo ir atsekamumo reglamentavimo sistemas, laikantis Tarptautinio sekimo dokumento, siekiant užkirsti kelią ŠLG nukreipimui ir neteisėtam tarptautiniam perdavimui neįgaliojiems gavėjams ir su tuo kovoti;
- pažymima, kad reikia įgyvendinti Tarptautiniame sekimo dokumente nustatytus ženklavimo, registravimo ir atsekamumo įsipareigojimus, neatsižvelgiant į tai, kokios medžiagos ar metodai naudojami ŠLG gamybai;
- pažymima, kad pagal Generalinės Asamblėjos rezoliuciją 76/233 įsteigta neribotos sudėties darbo grupė, kuriai pavesta parengti politinių įsipareigojimų rinkinį – naują pasaulinę sistemą, pagal kurią būtų šalinamos esamos viso šaudmenų gyvavimo ciklo valdymo spragos;
- atkreipiamas dėmesys į atitinkamus subjektų, dalyvaujančių įvairiais viso ŠLG gyvavimo ciklo etapais, vaidmenis, įskaitant bendradarbiavimo atitinkamai su pramone ir privačiuoju sektoriumi svarbą siekiant veiksmingai užkirsti kelią neteisėtai ŠLG gamybai ir prekybai jais,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

I straipsnis

1. Siekiant įgyvendinti ES ŠLG strategiją, šio sprendimo tikslas – remti visapusišką ir veiksmingą JT veiksmų programos ir Tarptautinio sekimo dokumento įgyvendinimą, stiprinti tarptautinį, regioninį ir nacionalinį saugumą, prisidėti prie žmogiškojo saugumo realizavimo ir skatinti darnų vystymąsi vykdant ŠLG kontrolę.
2. Pagal 1 dalį šiuo sprendimu siekiama:
 - a) remti perspektyvius pasaulinės politikos pokyčius 2024 m. rengiamos ketvirtosios Jungtinių Tautų konferencijos, skirtos JT veiksmų programos įgyvendinimo pažangai peržiūrėti, kontekste;
 - b) stiprinti veiksmingą veiksmų programos ir Tarptautinio sekimo dokumento įgyvendinimą nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis;
 - c) remti lyčių klausimu konstruktyvią ŠLG kontrolės politiką ir programas.
3. Išsamus projekto aprašymas pateikiamas šio sprendimo priede.

2 straipsnis

1. Už šio sprendimo įgyvendinimą yra atsakingas Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis).
2. 1 straipsnyje nurodyto projekto techninį įgyvendinimą vykdo JT nusiginklavimo reikalų biuras (UNODA).
3. UNODA atlieka savo užduotis vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe. Tuo tikslu vyriausiasis įgaliotinis sudaro būtinus susitarimus su UNODA.

3 straipsnis

1. Sąjungos finansuojamam projektui įgyvendinti skiriama finansinė orientacinė suma yra 4 524 465,05 EUR.
2. Iš 1 dalyje nurodytos orientacinės sumos finansuojamos išlaidos tvarkomos laikantis Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų procedūrų ir taisyklių.

3. Komisija prižiūri, kad 1 dalyje nurodytos išlaidos būtų tinkamai valdomos. Tuo tikslu ji sudaro būtiną finansavimo susitarimą su UNODA. Finansavimo susitarime nustatoma, kad UNODA turi užtikrinti Sąjungos įnašo matomumą, proporcingą jo dydžiui.
4. Įsigaliojus šiam sprendimui, Komisija stengiasi kuo greičiau sudaryti 3 dalyje nurodytą finansavimo susitarimą. Ji informuoja Tarybą apie visus to proceso sunkumus ir praneša finansavimo susitarimo sudarymo datą.

4 straipsnis

1. Vyriausiasis įgaliotinis praneša Tarybai apie šio sprendimo įgyvendinimą teikdamas reguliarias aprašomąsias ataskaitas, kurias parengia UNODA. Šiomis ataskaitomis Taryba remiasi atlikdama įvertinimą.
2. Komisija teikia ataskaitas dėl 1 straipsnyje nurodyto projekto finansinių aspektų.

5 straipsnis

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.
2. Šis sprendimas netenka galios praėjus 36 mėnesiams nuo 3 straipsnio 3 dalyje nurodyto finansavimo susitarimo sudarymo dienos. Tačiau jis netenka galios praėjus šešiams mėnesiams po jo įsigaliojimo dienos, jei per tą laikotarpį finansavimo susitarimas nesudaromas.

Priimta ...

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė
